

LAUSUNTO

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Haluamme kiinnittää lausunnossa huomiota seuraaviin kohtiin:

- “s. 27 Esityksellä pyritään lisäämään lukiolaisten hyvinvointia ja vähentämään opiskelijoiden kokemaa uupumusta ja negatiivisia tuntemuksia lukio-opiskelua kohtaan.”

Lukiolaisten hyvinvointia tuetaan parhaiten opiskelijoiden tietoisuutta lisäämällä hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä ja oman hyvinvoinnin edistämisestä. Näin ollen hyvinvointia edistäviin oppiaineisiin (liikunta ja terveystieto) tulee allokoida aiempaa enemmän opetusresursseja. Lukiolaisten koulu-uupumus on jo nyt huolestuttavalla tasolla, joten jatkossa opiskelijoiden hyvinvointiin tulee panostaa aiempaa enemmän myös opetustasolla, ei ainoastaan juhlapuheissa. Kouluterveyskyselyn tulokset tukevat tätä tarvetta.

- s. 45. 11§: Momenttiin TULEE kirjata oppiaineryhmät seuraavasti:

Oppimäärä sisältää äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, ja terveydellis-humanistis-yhteiskunnallisia opintoja. Mikäli lausetta ei muotoilla näin, tulee esityksen seuraava lause “Terveystietoa ei ole yksittäisenä oppiaineena perusteltua mainita laissa, mutta terveystieto voisi edelleen sisältyä säännöksessä tarkoitettuihin humanistis-yhteiskunnallisiin opintoihin”, muuttaa muotoon: Terveystieto SISÄLTYY humanistis-yhteiskunnallisiin opintoihin.

- Lukiolakiin tulee ehdottomasti kirjata maksimi ryhmäkooksi esimerkiksi 25 opiskelijaa. Kun koulutuksen järjestäjä voi itse määrittää opiskelijaryhmien kokoja (tai pikemminkin, kun niitä ei ole mitenkään rajoitettu), voivat opiskelijaryhmät paisua lähes 50 oppilaan ryhmiksi. Tällaisissa opiskelijaryhmissä lukiolain tavoitteet opetuksen yksilöllistämisestä ja oppilaiden tukemisesta ovat kaukaista todellisuutta. Opiskelijoiden hyvinvointia ja opintoihin sitoutumista tuetaan parhaiten takaamalla riittävän pieni ryhmäkoko. Tämä parantaa myös opetuksen laatua ja vähentää opettajiin kohdistuvaa kuormitusta.
- Nykyisin yhden kurssin kesto on 38 oppituntia. Esityksen mukaisesti yksi opintopiste kestää 14 tuntia ja 15 minuuttia. Yksi kurssi vastaa kahta opintopistettä. Tähän yhteyteen tulee kirjata selkeästi, mitä tuo käytännössä tarkoittaa, eli esimerkiksi 2 op tarkoittaisi 38 x 45 minuutin oppituntia tai 22,5 x 75 minuutin oppituntia.
- Lakiesityksen kohta: “Laissa ei säädettäisi siitä, minkä laajuisina opintojaksoina opetusta annetaan.” Tulee muuttaa sellaiseen muotoon, että opiskelijoille tarjotaan tasapuoliset oikeudet jokaisen pakollisen kurssin suorittamiseen. Näin ollen kirjauksen tulisi olla niin, että pakollista opintojaksoa ei voida tarjota kahta opintopistettä pienempänä opintojaksiona.

- Lakiesityksen kohta:

“Taito- ja taideaineiden opinnot olisivat jatkossakin vapaaehtoisia niille opiskelijoille, jotka suorittavat lukiokoulutuksen aikuisille tarkoitetun oppimäärän mukaan.”

Lukiolain ei tule olla asiakirja, joka asettaa oppiaineet jollakin tavalla hierarkkiseen järjestykseen. Vaikka oppiaineet eivät lukeudu ylioppilaskirjoituksissa kirjoitettaviin oppiaineisiin, ne eivät voi sen takia lukeutua opetuksen ulkopuolelle. Yhtä lailla oppiaineet, joita aikuisopiskelijat eivät tule kirjoittamaan, voitaisiin tällä ajatuksella jättää vapaaehtoisiksi. Kirjaus tulee poistaa kokonaan. Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukeminen kuuluu kaikille, eikä sitä tule evätä keneltäkään.

- Lukiolain kohdan 16§ muutos: Laissa esitetään, että opetusta tulee järjestää eri uskontokuntiin kuuluville. Muutos niin, että opetusta järjestetään eri uskontokuntiin kuuluville siinä tapauksessa, että opiskelijoita on vähintään 8 tai sen verran mikä opetuksen järjestäjän mukaan on vähimmäismäärä opiskelijoita opetuksen toteutumiseksi. Oppiaineiden on oltava tasa-arvoisia keskenään, eikä yksittäistä oppiainetta voi lakitasolla asettaa erityisasemaan.

§58 Lisäys:

- Erityisopetuksesta vastaavalle opettajalle oikeanlaisten tukitoimien käyttöönoton tueksi.
- Opettajalle, mikäli katsotaan sen olevan tarpeellista esimerkiksi oppilaan oman turvallisuuden takia (esimerkiksi liikuntatunnilla liiallinen rasitus voi aiheuttaa vaaratilanteen).

Helsingissä 7.3.2018

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry.

Kasper Salin

Kasper Salin

puheenjohtaja

Tiina Apajalahti

Tiina Apajalahti

toiminnanjohtaja

Liikunnan ja Terveystiedon Opettajat ry:n lausunnon pääkohdat lyhyesti:

Oppiaineryhmät tulee kirjata seuraavasti: “Oppimäärä sisältäisi äidinkielen ja kirjallisuuden, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten opintoja, matemaattis-luonnontieteellisiä opintoja, ja terveydellis-humanistis-yhteiskunnallisia opintoja”

Lukiolakiin tulee kirjata ryhmäkoot seuraavasti: “Oppilasryhmän koko saa lukio-opetuksessa maksimissaan 25 oppilasta”. Tämä on opetuksen laadun takaamiseksi välttämätöntä. Lisäksi opetusryhmien koon rajoittaminen takaa sen, ettei opettajan työtaakka yhtä kurssia kohden nouse liialliseksi. Niin ikään opetusryhmien minimikoko tulee kirjata tasapuolisesti kaikkia oppiaineita ajatellen. Yksittäisiä oppiaineita ei voida asettaa erityisasemaan muihin oppiaineisiin verrattuna.

Lukiolaisten hyvinvointiin tulee panostaa aiempaa enemmän. Tämä toteutuu parhaiten allokoimalla lisää tunteja hyvinvointia tukeviin oppiaineisiin. Kouluterveyskyselyn tulokset osoittavat, että tälle on ehdottomasti tarvetta.

Lukiolakiin tulee selvästi kirjata, mitä muutos kursseista opintopisteiksi tarkoittaa ja miten taataan se, että eri puolilla Suomea opintojaksot ovat opetusresursseiltaan tasavertaiset. Tämä tarkoittaa, että lakiin kirjataan selvästi, että yksi opintopiste on 19 x 45 minuutin oppituntia.

Opiskelijoille tulee taata yhtäläiset opetusresurssit pakollisiin opintoihin. Näin ollen koulu ei voisi määrittää pakollisten opintojen laajuutta, vaan ne ovat yhtäläiset eri puolilla Suomea.

Taito- ja taideaineet ovat pakollisia kaikille opiskelijoille, iästä riippumatta. Oppiaineet on lakitasolla oltava samanarvoisessa asemassa. Taito- ja taideaineiden hallitseminen on yhtä lailla osa laajaa yleissivistystä, mihin lukiokoulutus pyrkii.

Oppilaiden terveystiedot tulee saattaa sellaisten opettajien tietoon, joille näillä tiedoilla on erityistä merkitystä, kuten erityisopettaja tai liikunnanopettaja (liikunnanopetuksen turvallisuus).